

## LOB in de vakles – gesprekken met de secties versie 14-04-25

Vak	Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen
GS	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Aandacht voor LOB: moet organisch worden ingepast, niet geforceerd.</li> <li>➤ Aandacht voor relevantie vak: manier van denken en vaardigheden t.b.v. hoger onderwijs, is vakoverstijgend.               <ul style="list-style-type: none"> <li>- O.a. informatievaardigheden: bronnen lezen, feiten en fictie kunnen onderscheiden.</li> <li>- Analytisch denken en redeneren.</li> </ul> </li> <li>➤ Vertellen over eigen opleiding en keuzes die je gemaakt hebt, bijv. stages, buitenlandervaring. Kan in introductieles, leerlingen komen daar soms op terug.</li> <li>➤ Raakvlakken met andere vakken: dus ook in gesprek gaan met andere secties.</li> <li>➤ Van belang voor intake: GS, MW, FI zijn geen vakken die je er even bij doet, zijn geen makkelijke vakken, vereisen ook analytisch denken enz.</li> <li>➤ Samenwerking met andere vakken in bijvoorbeeld project op onderwijsdag: aandacht voor interdisciplinaire aspecten, voorkomt ook hokjesdenken.</li> </ul>
FI	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Vaardigheden: vakoverstijgend, zoals: Leren om helder te formuleren, argumenteren, evalueren, analytisch denken, kritisch denken (zowel met betrekking tot eigen als andermans denkbeelden), vooronderstellingen onderzoeken, (fundamentele) vragen bedenken en formuleren, vraagstukken vanuit verschillende invalshoeken te benaderen, een onderbouwd standpunt in te nemen.</li> </ul>
KU	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Kunst Praktijk: tekenen, schetsen, visueel vormgeven, ook handig voor ontwerpstudies.</li> <li>➤ Kunst algemeen: Afstemming programma met GS</li> <li>➤ Poster Studiemogelijkheden en beroepen hbo en universiteit (Radboud universiteit) besproken <a href="#">poster domein c 0.pdf</a></li> <li>➤ Ook actualiteiten kunnen aanleiding geven om betrokken beroepsgroepen te bespreken (zoals de brand van de Notre Dame ingang bood om het gesprek aan te gaan over o.a. cultureel erfgoed, architectuur en design; de roof van het gouden masker uit het Drents museum gaf aanleiding tot het bespreken van wie betrokken is bij exposities).</li> <li>➤ Talenten benoemen en ontwikkelen, durven experimenteren, experimentele geest ontwikkelen.</li> <li>➤ Excursies.</li> <li>➤ Voor kunstopleidingen komen alle richtingen aan bod in de lessen.</li> <li>➤ Portfolio: ondersteuning in de praktijklessen.</li> <li>➤ Kunst algemeen: in de lessen kun je leerlingen inzicht geven in het werkproces van een kunstenaar of (technisch) vormgever, regisseur, componist of choreograaf en leerlingen vragen om zich te verdiepen in studies die passen bij interesses en kwaliteiten van de individuele leerling.</li> <li>➤ Vaardigheden ontwikkelen: Via Liquit: photoshop, edit toegang om extra vaardigheden te ontwikkelen.</li> </ul>

<b>Vak</b>	<b>Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen</b>
<b>AK</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Plan (22-23): Uitgebreide lijst van beroepen samenstellen behorend bij het vakgebied. Bij ieder onderwerp aan het begin van de les bij de leerdoelen de bij dat onderwerp passende beroepen laten zien.</li> <li>➤ In de lessen aandacht besteden aan de open dagen</li> <li>➤ Bij onderwerpen aandacht besteden aan bijpassende studies.</li> </ul>
<b>EC en BE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Voorbeelden uit beroepspraktijk, eigen ervaring docent.</li> <li>➤ Bij onderwerpen zoals arbeidsmarkt, arbeidsproductiviteit en economische groei ook aandacht besteden aan studiekeuze en beroepen. Bij de onderwerpen passende beroepen benoemen, leerlingen aanmoedigen ook al weten ze wat ze willen gaan studeren, naar andere (gerelateerde) studies te gaan kijken.</li> <li>➤ Voorbeelden uit de actualiteit die passen bij de lesstof: bijv. inflatie, protesten in Suriname. Zo gaat het meer leven, relevantie van het vak. Kan interesse opwekken om naar bepaalde studie te gaan kijken.</li> <li>➤ Lab-experiment in de klas: gegeven door studenten WUR, is ook gedeeltelijk studievoorlichting.</li> <li>➤ Excursies, gastsprekers: bijv. CBS, Tropicana (Blue City, bezoek aan duurzame ondernemingen) Kan tijdens onderwijsdagen, is dan wel alleen voor leerlingen die geen PWS hoeven te maken.</li> <li>➤ PWS-samenwerking met Inholland: Business Case, Schuldhulpverlening.</li> <li>➤ Informele gesprekken met leerlingen over studiekeuze, vragen over verschillen tussen economische opleidingen. Gesprekjes in de les over hun studiekeuze, hoe ze op de keuze kwamen, hoe zeker ze zijn.</li> <li>➤ Wens: voorlichting over economische studies door studenten EUR, VU, UvA, UU, HR, IH.</li> <li>➤ Vraag neerleggen bij uitgever, om ook in methode een dergelijke koppeling op te nemen</li> </ul>

Vak	Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen
MW	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Informatie- en onderzoeksvaardigheden bij opdrachten koppelen aan studies; idem analytisch denken en redeneren.</li> <li>➤ Bij onderzoeksvaardigheden: voorbeelden geven van onderzoeken die docent zelf heeft gedaan.</li> <li>➤ Informatie geven over welke onderdelen van WA nodig zijn bij bepaalde opleidingen.</li> <li>➤ Bij overheidsbeleid (verschillende thema's): vanuit welke beroepsgroepen betrokken bij dit thema, welke opleiding is daarvoor nodig. Welke beroepsgroep trekt je aan.</li> <li>➤ Actualiteit: idem, koppelen aan studies.</li> <li>➤ Gastlessen in de vakles / excursies: Prodemos.</li> <li>➤ Wens: Ontwikkelen van Poster beroepen en studiemogelijkheden bij vak MW (zie Kunst).</li> <li>➤ Informele gesprekken met leerlingen over studiekeuze.</li> <li>➤ Voor vwo: bij methode Seneca modules over studies zoals Bestuurskunde, Pedagogische Wetenschappen, Rechtsgeleerdheid, Politicologie, Culturele antropologie</li> <li>➤ Leerlingen rollen geven die passen bij beroepen die aansluiten bij vervolgstudies. Laten zien hoe kennis uit het boek aansluit bij mogelijke vervolgstudies.</li> <li>➤ Waar mogelijk leerdoelen koppelen aan vervolgstudie/toekomstig beroep. Bijv.: stel je bent journalist, wanneer zijn bronnen betrouwbaar, Of: stel je bent rechter/officier van justitie, wat voor straf zou je opleggen/eisen? En waarom?</li> <li>➤ Mavo Maatschappijkunde: Seneca methode heeft bij elk domein lob-opdrachten die aansluiten bij betreffende domein.</li> </ul>
Talen algemeen	<p><b>Talen:</b> laat eens een keer zien in je les!</p> <p><a href="#">Talenstudie voor jou   Wat is een talenstudie?</a> Uitleg over verschillende typen opleidingen.</p> <p><a href="#">Talenstudie voor jou:</a> opleidingenzoeker, info over alle universitaire bachelors in Nederland op het gebied van moderne (en klassieke) talen en culturen, regiostudies, taalwetenschap, communicatie en literatuur.</p> <p><a href="#">Talenstudie voor jou   Wat kun je worden met een talenstudie?</a></p> <p><a href="#">Welke talenstudies kun je allemaal studeren?   Studiekeuzelab</a></p>
EN	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Vertellen over eigen keuzes m.b.t. studie en loopbaan.</li> <li>➤ Actualiteit in teksten, ook gebruiken bij spreekvaardigheid.</li> <li>➤ Keuzeartikelen bij mondeling: thema's die passen bij profielen.</li> <li>➤ Hoofdstuk Science in methode interessant voor N&amp;G en N&amp;T.</li> <li>➤ Debatten over actuele onderwerpen.</li> <li>➤ Briefopdracht 'Persoonlijke ontwikkeling' over verleden, heden en toekomst.</li> <li>➤ Soms komt studeren in het buitenland aan de orde in de les.</li> <li>➤ Leerlingen stellen soms vragen over een studie.</li> </ul>

Vak	Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen
FA	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Bij welke beroepen/studies is FA van belang?</li> <li>➤ Informele gesprekken tijdens de les over studiekeuze.</li> <li>➤ Franse teksten artikelen rond beroep of studiekeuze.</li> <li>➤ Belang van talen en cultuurbewustzijn.</li> <li>➤ Bij mondeling aan bod laten komen.</li> <li>➤ Idem bij video/luisterfragment.</li> <li>➤ Aandacht voor cultuur.</li> </ul>
DU	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Taalvaardigheid vergroten.</li> <li>➤ Vooral basis aanleggen.</li> <li>➤ Toekomstige studie of beroep kan in mondeling ter sprake komen.</li> <li>➤ Soms 2e vreemde taal nodig voor studie.</li> <li>➤ Teksten gebruiken die gaan over studie- en beroepskeuze.</li> <li>➤ Een paar keer per periode studiekeuze benoemen, zodat leerlingen blijven nadenken over 'volgend jaar'.</li> <li>➤ Een spreekopdracht over dit onderwerp.</li> <li>➤ Lerarenopleiding onder de aandacht brengen.</li> </ul>
NE	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Is nu vooral vaardigheden-vak.</li> <li>➤ Vakinhoudelijke onderwerpen bij betoog, bijv. verengelsing van het hoger onderwijs. Er is veel mogelijk mbt studiekeuze en studeren in het hoger onderwijs.</li> <li>➤ NE in de kijker zetten</li> <li>➤ Relevantie van het vak voor bepaalde studies, zoals rechten en rechtsgeleerdheid, journalistiek, communicatie</li> <li>➤ Literatuurlijst aan de hand van thema's: bijv. medische ethiek, Tweede Wereldoorlog: raakvlakken met bepaalde vervolgoopleidingen,</li> <li>➤ PWS-project i.s.m. Inholland opleiding Communicatie (is inmiddels gestopt)</li> <li>➤ Keuze artikelen m.b.t. studeren in het hoger onderwijs en wat daarbij hoort. (Cultureel kapitaal)</li> <li>➤ Instagram account: wij zijn Neerlandici. Waar komen neerlandici terecht?</li> <li>➤ Het belang van Nederlands voor opleiding en verdere leven, daarbij gerichte voorbeelden van oud-leerlingen gebruiken.</li> <li>➤ De gang van zaken op het mbo bespreken.</li> <li>➤ Belang van nagenoeg foutloos schrijven.</li> <li>➤ Het lezen van contracten en specifieke boeken.</li> </ul>

Vak	Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen
<b>WI</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Welke onderdelen van WA/WB/WC nodig voor vervolgstudie? Relevantie vak voor toekomstig beroep. Voor technische hbo-opleidingen Hogeschool Rotterdam: <a href="#">Wiskunde nov 2024 editie 6 a27e66cb51.pdf</a></li> <li>➤ Vertellen over eigen loopbaan, welke keuzes gemaakt en waarom, bijv. technisch tekenen, daar voorbeelden van laten zien.</li> <li>➤ Bij verschillende onderdelen voorbeelden uit beroepspraktijk In de mavomethode wordt dit gekoppeld: In de lesboeken staan kleine infobulletins bij opdrachten waarin voorbeelden staan van beroepen waar het vak nodig is met korte uitleg van beroep erbij.</li> <li>➤ Informele gesprekken tussendoor over studiekeuze.</li> <li>➤ Als je weet welke studies leerlingen willen gaan doen, kun je er bij de bijpassende onderwerpen op terugkomen en de koppeling maken. Je kunt dan bijvoorbeeld wiskundeopgaven vertalen naar studieonderwerp.</li> <li>➤ Vaardigheden vak koppelen aan studies, beroepen.</li> <li>➤ Praktijkvoorbeelden geven bij lesonderdelen (bijv. uitrekenen dikte verflaag, BTW berekenen).</li> <li>➤ WI als gereedschap voor andere vakken, bijv. EC, NA, BI, MW</li> <li>➤ In praktische opgaven aandacht besteden aan studiekeuze/beroepen.</li> </ul>
<b>BI</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Vertellen over eigen loopbaan en gemaakte keuzes.</li> <li>➤ In de lesboeken wordt per onderwerp overzicht van bijpassende beroepen gegeven.</li> <li>➤ Bij bepaalde lesonderdelen aandacht besteden aan vervolgstudies.</li> <li>➤ Opdrachten zijn soms geschreven vanuit een beroepenveld, komt ook in toetsen voor.</li> <li>➤ Actualiteit koppelen aan lesstof.</li> <li>➤ DNA-lab door studenten WUR.</li> <li>➤ Havo-PWS Red de Bij, in Delft bij Inholland, is ook stukje studievoorlichting (wordt inmiddels alleen door onze eigen BI-docenten begeleid)</li> </ul>
<b>SK</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Over eigen loopbaantraject vertellen (havo-hbo-uni), lab werk.</li> <li>➤ Studie chemische technologie (arbeidsmarkt!).</li> <li>➤ Concrete voorbeelden van eigen onderzoeken, onderzoeksvaardigheden, uitkomsten.</li> <li>➤ In de eerste lesweek vragen naar studiekeuze en hoe je SK daarin terugziet.</li> <li>➤ Het nut van SK voor hun toekomstperspectief benoemen als ze nog niet weten wat ze willen.</li> <li>➤ Over de praktijk vertellen, hoe bepaalde onderwerpen en gedragsregels daar naar voren komen.</li> <li>➤ Daarnaast laten zien hoe SK een rol speelt in verschillende beroepen, zelfs (juist) als die op het eerste gezicht niets met SK te maken hebben.</li> </ul>
<b>NA</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Actualiteit koppelen aan het vak, recente onderzoeken.</li> </ul>

Vak	Wat gebeurt er rond studie- en loopbaanoriëntatie in de vaklessen
<b>WI/NA/SK/INF/BI</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <a href="#">CheckYourFuture</a> WO (wordt later uitgebreid met hbo en mbo en andere profielen. Gebruik het filter om sectoren te zien. Video's over beroepen in de beta-technische sector</li> <li>➤ Voor <b>WI</b>: <a href="#">Mathness   Wiskunde toepassingen</a></li> <li>➤ <a href="#">ietsmetbio.nl</a></li> <li>➤ <a href="#">Exact wat je zoekt   Op deze website vind je informatie over alle opleidingen mbo, hbo en wo bachel</a></li> </ul>
<b>Bijna alle vakken</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>Tip:</b> <a href="#">4TU.Schools</a> Lesaanbod te filteren per vakgebied (of vakoverstijgend) vraagstukken te koppelen aan leefwereld leerlingen.</li> </ul>